

Podnety k homílii na Misijnú nedeľu 20. októbra 2019

Tento rok nás na Slovensku hlboko zasiahli dve smutné udalosti spojené s misiami a Afrikou. V marci pri leteckom nešťastí v Etiópii zahynula projektová manažérka Dobrej noviny Danica Olexová, v auguste zas pri autonehode v Tanzánii etnologička a misijná dobrovoľníčka Emília Bihariová. Obidve žili pre Afriku a svoje nadšenie dokázali pretaviť do konkrétnej služby ľuďom. Práve to je cieľom Mimoriadneho misijného mesiaca, ktorý sprevádza motto *Pokřtění a poslání*.

Vieme, že Slovensko je krajinou so silnou misionárskou tradíciou. Po druhej svetovej vojne odišli od nás na misie mnohé veľké osobnosti, akými boli napríklad saleziáni Ján Šutka a Štefan Foltin či verbisti František Sirovič, Michal Slivka a Juraj Vojenčiak. Bola to výrazná generácia rehoľných kňazov, ktorí na misie odchádzali na celý život, pretože túžili ľuďom ohlasovať evanjelium a prinášať Krista. Túžili po nebi a o tejto túžbe sa chceli podeliť aj s inými. Mimoriadnu túžbu po nebi vyjadrila aj sv. Terézia z Lisieux, ktorá sa stala patrónkou misií napriek tomu, že nikdy neopustila klauzúrny kláštor, v ktorom žila. Keď táto obľúbená svätica vo veku 24 rokov zomierala, jedna staršia spolusestra jej povedala: „Aké je to smutné, že si po vás, takú mladú, príde smrť.“ Terézia jej na to odvetila: „Po mňa si nepríde smrť, ale Pán Ježiš – a to je obrovský rozdiel.“

Po Druhom vatikánskom koncile sme akoby zabudli na to, že medzi priority ohlasovania patrí putovanie do Božieho kráľovstva, pretože dôraz sa začal klásť na vydávanie svedectva. Pri ohlasovaní evanjelia však musí vydávanie svedectva kráčať ruka v ruke s tým, čo je prvoradým cieľom nášho putovania na zemi – a to je konečný domov v nebi.

Pápež František nás v tomto Mimoriadnom misijnom mesiaci október osobitne vyzýva, aby sme prežívali radosť z misie a svedčili o evanjeliu v prostredí, kde žijeme a pracujeme, ale aj aby sme láskou, konkrétnou pomocou a modlitbou podporovali misionárov, ktorí sa vydali do sveta ohlasovať Krista. Pomôcť nám v tom majú aj svedectvá mučeníkov či svedkov misií.

Mnohí ľudia sú presvedčení, že byť misionárom je úlohou vybraných mužov a žien, ktorí odchádzajú do ďalekých krajín. Ako to však zdôrazňuje pápež František, misionárom má byť každý pokrstený človek – študentka, ktorá sa ako dobrovoľníčka venuje deťom; mladý muž, ktorý nemá problém odviezť babku k lekárovi; starý otec, ktorý ochotne vodí vnučku na krúžky; vnímavá matka, ktorá sa o čerstvo upečený koláč podelí s kamarátkou, ktorej pečenie nejde; uznávaný manažér, ktorý si na diaľku adoptoval niekoľko študentov v Indii; nevládna stará žena, ktorá sa oddane každý deň modlí za kňazov. Láska je vynaliezavá a spôsobov, ako môžeme naplňať Ježišovu výzvu, aby sme ohlasovali evanjelium všetkým, je nespočetné množstvo. Zozbierať mnohé z nich si dala za cieľ iniciatíva *Misijný manifest*, pod ktorý sa podpísalo jedenásť autorov z Rakúska, Nemecka a zo Švajčiarska a ktorý je už dostupný aj v slovenčine. Svoje krajiny v ňom nazývajú misijným územím a prostredníctvom desiatich téz pozývajú, aby každý z nás konkrétnym spôsobom prevzal zodpovednosť za hlásanie evanjelia na mieste, kde žije, tým, že sa na obdobie jedného roka dobrovoľne zaviaže k nejakému záväzku v rámci farnosti či cirkevného spoločenstva. Pretože ako hovorí svätá Matka Tereza, „nemusíme robiť veľké veci, iba malé s veľkou láskou“.

Povzbudenie, aby sme mali odvahu byť tvoriví a vybrali si nejakú činnosť za svoju, nájdeme aj v čítaniach dnešnej nedele. V prvom čítaní sme počuli, ako Boh podržal Mojžiša v jeho poslaní priviesť izraelský národ do zaslúbenej zeme. Boh vypočul jeho modlitby

a zázračným spôsobom mu pomohol. Jednou našou službou môže byť teda každodenná modlitba na konkrétny úmysel. Ale pozor, ako hovorí český evanjelický teológ a kazateľ Alexandr Flek, „modlitba je vec nebezpečná, pretože Boh môže splniť to, o čo ho prosíme“, tak ako to spravil v prípade Mojžiša.

V *Druhom liste Timotejovi* sme čítali slová, ktoré jednoznačne hovoria o celoživotnom poslaní kresťana: „Hlásaj slovo, naliehaj vhod i nevhod, usvedčuj, karhaj a povzbudzuj so všetkou trpezlivosťou a múdrosťou.“ Nieкто to dokáže krásnymi textami, iný obrazom, ďalší hudbou – aj umenie a kultúra nám ponúkajú množstvo príležitostí na ohlasovanie radostnej zvesti. A napokon dnešné evanjelium nás pozýva, aby sme boli nielen vytrvalí a neochvejní, ale aby sme stáli na strane najslabších.

Vo východoafrickej Rwande pôsobí už šiesty rok slovenský misionár Vlastimil Chovanec z rehole rogacionistov, rodák z Abrahámoviec neďaleko Bardejova. Úlohou tohto rádu je modlitba za duchovné povolania, ale jednou z jeho chariziem je aj starostlivosť o siroty a chudobných. V duchu tejto charizmy spravujú rogacionisti Centrum sv. Antona v meste Nyanza, ktoré bolo kedysi sídlom rwandského kráľa. Misionári sa tam každý deň stretávajú s ťažkými ľudskými osudmi. Poznajú príbeh každého jedného dieťaťa z centra. Páter Vlasto, ako ho zvyčajne volajú, každý večer prechádza po jednotlivých domoch, kde deti bývajú, pýta sa ich, ako sa im cez deň darilo, a zažela im dobrú noc. V jazyku kinyarwanda (čítaj kiňarvanda) sa to dá viacerými spôsobmi a jedným z nich je nádherný pozdrav *Urote imana* (čítaj uroti imana) – Nech sa ti sníva o Bohu! Deti sa naučili na oplátku tento pozdrav v slovenčine a každý večer sa ním takto lúčia. *Urote imana* by mohlo byť reklamným sloganom *pokrstených a poslaných* – teda nás. Pozýva nás robiť všetko preto, aby sa iným snívalo o Bohu, aby po ňom túžili a tešili sa na nebo.

V takomto duchu sa konala aj posledná rozlúčka s Danicou Olexovou a Emíliou Bihariovou. I keď obidve odišli z tohto sveta nečakane a náhle, zanechali na zemi i v srdciach mnohých ľudí hlbokú stopu. Danica od skončenia vysokej školy pravidelne navštevovala Misiu sv. Jána v Barbertone, kde sa jej teta Františka Olexová spoločne s ďalšími františkánkami stará o deti choré na aids. Napriek počiatočným rasovým predsudkom miestnych ľudí si ich nakoniec získala a dokázala byť ich oporou. „Keby nebolo Danice, nikdy by som nebola učiteľkou v materskej škole. Ona ma stále podporovala, aby som sa nevzdávala a hľadala cestu, ako naplniť svoj sen. Bola mojou najlepšou kamarátkou a dnes učím to, čo ona naučila mňa, svoje dve malé deti a deti v škôlke, kde pracujem,“ povedala o nej mladá žena Julia Sambo.

A podobne bola na tom Emília, ktorá sa po skončení vysokej školy vybrala do Tanzánie. Borila sa s mnohými prekážkami, no podarilo sa jej v meste Shelui vybudovať materskú i základnú školu a ako etnologička sa pustila aj do výskumu pastierskeho kmeňa Datoga. Obidve mali okrem vášne pre Afriku spoločné to, že mali živý záujem o ľudí – o každého jedného človeka, boli tvorivé, nápadité a vytrvalé. Práve to by mohlo byť pre nás povzbudením i odkazom, ktorý nám tieto výnimočné ženy zanechali.

Želám vám, milí veriaci, aby ste s odvahou vykročili na vlastnú misionársku cestu. Nech sú vám na nej – najmä vo chvíľach pochybností – majákom slová svätého Oscara Romera, salvádorského arcibiskupa, ktorý vo svojom živote prežil osobné obrátenie a rozhodol sa stáť na strane najchudobnejších z chudobných až po obeť vlastného života: „Keď nás opúšťa nádej, keď sa nám zdá, že už nemáme kam ísť, kresťan hovorí: Ved' sme len začali. Božia milosť je predsa stále s nami.“

Ivan Šulík, riaditeľ Spolku svätého Vojtecha